

STANDARDY DOTYCZĄCE OŚRODKÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA KWESTIONARIUSZ

1	PLANOWANIE, BEZPIECZEŃSTWO I KONSERWACJA Zaplanowanie organizacji działania tymczasowego ośrodka zbiorowego zakwaterowania umożliwia godne, bezpieczne i wolne od krzywdy lub przemocy zakwaterowanie oraz podstawowe usługi dla uchodźców.	TAK	NIE	UWAGI
	1.1: Czy budynek został przystosowany do zakwaterowania zbiorowego (powyżej 20 osób) oraz skontrolowany i/lub zweryfikowany przez: powiatowego inspektora nadzoru budowlanego lub komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej lub państwowego powiatowego inspektora sanitarnego?			
	1.2: Czy dostępny jest sprzęt przeciwpożarowy (system gaśniczy, czujniki dymu i tlenu itp.)?			
	1.3: Czy w budynku są jakieś naprawy, które oczekują na wykonanie? Np. odświeżenie ścian, naprawy systemu elektryki, naprawy wodociągowe.			
2	LOKALIZACJA Lokalizacja ośrodka zbiorowego zakwaterowania powinna zapewniać odpowiedni geograficznie dostęp do usług, takich jak: usługi publiczne, szkoły, opieka zdrowotna, pomoc społeczna i prawna, sklep z artykułami codziennego użytku, pralnia i rozrywka.	TAK	NIE	UWAGI
	2.1: Czy odległość z ośrodka do szpitala jest mniejsza niż 10 km?			
	2.2: Czy odległość od ośrodka do szkoły, rynku/sklepów, komunikacji miejskiej jest mniejsza niż 1 km?			
3	INFRASTRUKTURA Budynki ośrodków zbiorowego zakwaterowania powinny mieć solidną konstrukcję oraz być nienaruszone i właściwie utrzymane.	TAK	NIE	UWAGI
	3.1: Czy widoczne są uszkodzenia/pęknięcia na konstrukcji budynku?			
	3.2: Czy widoczne są wycieki?			

4	MINIMALNA PRZESTRZEŃ Uchodźcy powinni mieć wystarczająco dużo bezpiecznej i odpowiedniej przestrzeni w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania z zapleczem dla niezbędnych usług, aby ułatwić im codzienne funkcjonowanie.	TAK	NIE	UWAGI
	4.1: W przypadku ośrodka zbiorowego zakwaterowania – czy na jedną osobę przypada co najmniej 5m2 powierzchni sypialnej?			
	4.2: W przypadku ośrodka zbiorowego zakwaterowania – czy na jedną osobę przypada co najmniej 45m2 powierzchni wspólnej?			
	4.3: W przypadku współdzielonych domów (ośrodków zbiorowego zakwaterowania typu internaty/akademiki) – czy na jedną osobę przypada co najmniej 12,5 m2 powierzchni sypialnej + dodatkowa ważona powierzchnia wspólna o powierzchni 35 m2 na jedno gospodarstwo domowe?			
	4.4: Czy zakwaterowanie znajduje się w piwnicy?			
	4.5: Czy w obiekcie istnieją miejsca bez nadzoru, w których ktoś może być przetrzymywany siłą?			
5	WENTYLACJA + OŚWIETLENIE Ośrodek zbiorowego zakwaterowania powinien zapewniać dostęp do świeżego powietrza oraz odpowiednią wentylację i oświetlenie	TAK	NIE	UWAGI
	5.1: Czy jest wystarczająco dużo okien, aby zapewnić naturalną wentylację, dobry przepływ powietrza i oświetlenie w częściach dziennych/sypialnych?			
	5.2: Czy ściany są suche?			
	5.3: Czy widoczna jest pleśń?			
	5.4: Czy w pomieszczeniach wspólnych/mieszkalnych i toaletach jest wystarczająca wentylacja mechaniczna i sztuczne oświetlenie?			
6	ZASILANIE ELEKTRYCZNE + OGRZEWANIE Ośrodek zbiorowego zakwaterowania powinien zapewniać komfort cieplny i odpowiednie zasilanie elektryczne	TAK	NIE	UWAGI
	6.1: Czy instalacja elektryczna jest sprawna? Czy system jest certyfikowany?			
	6.2: Czy temperatura otoczenia wynosi 18–21 C?			

7	WODA, KWESTIE SANITARNE I HIGIENA Uchodźcy mają bezpieczny i sprawiedliwy dostęp do wystarczającej ilości wody do picia, gotowania oraz higieny osobistej, menstruacyjnej i domowej. + Uchodźcy mają dostęp do toalet, wystarczająco blisko części dziennej/sypialnej, aby umożliwić szybki i bezpieczny dostęp o każdej porze, w dzień i w nocy.	TAK	NIE	UWAGI
	7.1: Czy na jedną osobę przypada co najmniej 15 litrów wody dziennie, która jest dostępna całodobowo?			
	7.2: Czy toalety są podzielone według płci?			
	7.3: Czy na każde 10 kobiet przypada co najmniej 1 toaleta? Czy na każdym 20 mężczyzn przypada co najmniej 1 toaleta i 1 pisuar? Czy na każde 5 osób przypada 1 umywalka? Czy na każde 15 osób przypada 1 prysznic z ciepłą wodą i zamkami w drzwiach?			
	7.4: Czy drzwi do toalet i pryszniców można zamknąć?			
8	ZARZĄDZANIE ODPADAMI Uchodźcy mają możliwość wygodnego i skutecznego pozbywania się odpadów	TAK	NIE	UWAGI
	8.1. Na 10 gospodarstw domowych przypada co najmniej 100 litrów wywożonych śmieci.			
9	DOSTĘPNOŚĆ Ośrodek zamieszkania zbiorowego/zamieszkania komunalnego jest dostępny dla osób z niepełnosprawnością lub o ograniczonej sprawności ruchowej	TAK	NIE	UWAGI
	9.1: Czy istnieje wsparcie dla osób niepełnosprawnych w dostępie do budynku (podjazdy, poręcze itp.)?			
10	ARTYKUŁY INNE NIŻ SPOŻYWCZE [NFI] Uchodźcy mają wystarczającą ilość odzieży, koców, pościeli i artykułów higienicznych, aby zapewnić im higienę osobistą, komfort, godność, zdrowie i dobre samopoczucie	TAK	NIE	UWAGI
	10.1: Czy dostępna jest wystarczająca liczba produktów zgodnie z Standardem nr 10 dotyczącym artykułów innych niż spożywcze [NFI], określoną w Wytycznych Technicznych?			
	INNE UWAGI			

STANDARDY OCHRONY				
11	PRZYDZIAŁ ZAKWATEROWANIA - Podczas zakwaterowania uchodźców w obiektach należy przestrzegać zasady jedności rodziny oraz brać pod uwagę ich szczególne potrzeby	TAK	NIE	UWAGI
12	BEZPIECZEŃSTWO - Istnieje możliwość bezpiecznego zgłaszania kwestii związanych z bezpieczeństwem oraz wdrożono środki bezpieczeństwa mające na celu zapobieganie przemocy ze względu na płeć i szybkie reagowanie w razie jej wystąpienia	TAK	NIE	UWAGI
13	OPIEKA ZDROWOTNA - Opieka zdrowotna (w tym w zakresie zdrowia psychicznego) jest dostępna dla wszystkich uchodźców	TAK	NIE	UWAGI
14	UDZIELANIE INFORMACJI I DORADZTWO - Dokładne informacje o prawach i obowiązkach są dostępne, udzielane na czas i w sposób oraz w języku zrozumiałym dla uchodźców	TAK	NIE	UWAGI
15	DOSTĘP DO DORADZTWA (PRAWNEGO) I NIEZALEŻNYCH PORAD - Zapewnione są informacje o i dostęp do (zewnątrznych) usług obejmujących pomoc prawną, socjalną i opiekę zdrowotną, a także dostęp do organizacji rządowych i pozarządowych	TAK	NIE	UWAGI

16	IDENTYFIKACJA, OCENA I ODPOWIEDŹ NA SZCZEGÓLNE POTRZEBY - Istnieją adekwatne i skuteczne mechanizmy identyfikacji i oceny szczególnych potrzeb uchodźców w zakresie przyjmowania i ochrony, oraz w ramach tych mechanizmów podejmowane są odpowiednie i szybkie działania w celu zaspokojenia zidentyfikowanych szczególnych potrzeb	TAK	NIE	UWAGI
17	SZKOLENIE PERSONELU - Personel i wolontariusze pracujący w ośrodkach zbiorowego/grupowego zakwaterowania posiadają wystarczające kwalifikacje	TAK	NIE	UWAGI
18	OCHRONA PRZED WYZYSKIWIANIEM I WYKORZYSTYWANIEM SEKSUALNYM (PSEA) ORAZ OCHRONA DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM I PRZECIWDZIAŁANIE KRZYWDZENIU - Wdrożono adekwatne rozwiązania mające na celu zapobieganie i reagowanie na przypadki wyzyskiwania i wykorzystywania seksualnego			

Załącznik B: Materiały pomocnicze

Standardy minimalne opracowano na podstawie następujących dokumentów:

- ✓ Wytyczne EAAA dotyczące warunków recepcyjnych, dostępne również w języku polskim na stronie: <https://euaa.europa.eu/pl/publications/wytyczne-dotyczace-warunkow-recepcyjnych-standardy-i-wskazniki>
- ✓ Przepisy prawa polskiego i kodeksy budowlane
- ✓ Podręcznik Projektu Sphere <https://handbook.spherestandards.org/en/sphere/#ch001>
- ✓ Podręcznik UNHCR dotyczący postępowania w sytuacjach nadzwyczajnych <https://emergency.unhcr.org/entry/45581/camp-planning-standards-planned-settlements>
- ✓ Normy określone w Ustawie specjalnej o pomocy uchodźcom: <https://dziennikustaw.gov.pl/D2022000058301.pdf>
- ✓ Dodatkowo czerpano inspirację z opracowania „Minimalne normy zarządzania obozem”: <https://handbook.spherestandards.org/en/camp/#ch001>

Istotne i przydatne w pracy mogą się także okazać następujące materiały źródłowe:

- Aby wesprzeć państwa członkowskie w identyfikacji i ocenie szczególnych potrzeb w zakresie gwarancji proceduralnych i recepcyjnych, EUAA opracowała interaktywne narzędzie internetowe, które jest powszechnie dostępne w wielu językach UE. Narzędzie jest dostępne na stronie: <https://ipsn.easo.europa.eu/>
- Placówki, które przyjmują dzieci pozostające bez opieki lub oddzielone od rodzin powinny zapoznać się z dokumentem EUAA „Wytyczne dotyczące warunków recepcyjnych dzieci bez opieki: standardy operacyjne i wskaźniki” na stronie: <https://euaa.europa.eu/guidance/reception-unaccompanied-children> dostępnym również w wersji polskiej pod adresem: <https://euaa.europa.eu/pl/publications/wytyczne-dotyczace-warunkow-recepcyjnych-dzieci-bez-opieki>
- Aby uzyskać informacje na temat środków ochrony dzieci w ośrodkach zbiorowego/grupowego zakwaterowania, można zapoznać się z wytycznymi opracowanymi przez FDDS: „Podstawowe zasady ochrony dzieci przed krzywdzeniem w miejscach tymczasowego pobytu w sytuacji kryzysu humanitarnego” dostępnymi pod adresem: <https://standardy.fdds.pl/upload/pages/intervention-scheme-in-case-of-suspected-child-abuse-by-a-third-party-11-1-file-166555855221316554641721105465.pdf>
- Ścieżki kierowania osób, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć, do instytucji świadczących usługi wsparcia w Polsce, dokument dostępny pod adresem: <https://data.unhcr.org/en/documents/details/97943>
- Kieszonkowy poradnik IASC „Jak wspierać osoby doświadczone przemocą uwarunkowaną płcią (gdy podmiot świadczący pomoc w tym zakresie nie jest dostępny na twoim obszarze)” dostępny w języku polskim pod adresem: https://gbvguidelines.org/wp/wp-content/uploads/2022/08/GBV_PocketGuide_Polish.pdf
- Wytyczne IASC dotyczące włączania interwencji związanych z przemocą uwarunkowaną płcią do działań humanitarnych (schronienia), dostępne pod adresem: <https://gbvguidelines.org/wp/wp-content/uploads/2015/09/TAG-shelter-08-26-2015.pdf>
- Ulotka UNHCR dla wolontariuszy „Co robić, a czego nie robić”, dostępna pod adresem: <https://data.unhcr.org/en/documents/details/101185>
- Wytyczne regionalnej grupy roboczej ds. ochrony w sprawie weryfikacji i rejestracji wolontariuszy i organizacji wolontariackich wspierających działania na rzecz uchodźców z Ukrainy, dostępne pod adresem: <https://data.unhcr.org/en/documents/details/101186>
- Safeguarding Eastern Europe Hub, „Praktyczne porady dotyczące bezpiecznej rekrutacji w Polsce” dostępne w języku angielskim pod adresem: https://safeguardingsupporthub.org/sites/default/files/2022-11/How-to%20-%20Safe%20Recruitment%20Poland_0.pdf oraz w języku polskim pod adresem: <https://safeguardingsupporthub.org/sites/default/files/documents/Bezpieczna%20rekrutacja%20jak%20bezpiecznie%20prowadzi%20C4%87%20rekrutacj%C4%99%20w%20Polsce.pdf>
- Podstawowe zasady IASC dotyczące ochrony przed wyzyskiwaniem i wykorzystywaniem seksualnym, dostępne pod adresem: https://interagencystandingcommittee.org/system/files/iasc_six_core_principles_relating_to_sexual_exploitation_and_abuse_sept_2019.pdf